

Die Goude, zeventig jaar jong

Henny van Dolder-de Wit

Op 7 oktober 1932 vond in café 'Het Schaakbord' aan de Kleiweg (op deze plaats staat nu de schoenzaak van Dolcis) de oprichting plaats van de Oudheidkundige Kring Die Goude. Het initiatief kwam van de heren J. Smit en A.R. van de Putte, beiden bekende personen in Gouda. Het eerste bestuur werd gevormd door genoemde Smit (voorzitter), H. de Groot (secretaris), D.A. Goedewaagen (penningmeester), P.D. Muijlwijk, A.R. van de Putte, deken B.M.J. van Rooij en P. de Vos. Er meldden zich dat eerste jaar 37 leden. Een jaar later waren het er slechts 25 meer, maar tijdens de Tweede Wereldoorlog vond een explosieve stijging van het leden-tal plaats tot achthonderd. Bijzonder actief bij de ledenwerving was A.R. van de Putte. Hij ontving voor elke honderd door hem aangebrachte contribuanten een herinneringsbord en verzamelde in de loop van de tijd maar liefst acht(!) borden.

Andere promotie-activiteiten waren het houden van speciale bijeenkomsten, het organiseren van foldercampagnes, de uitreiking aan elk nieuw lid van een gratis bundel en de toekenning van korting op de contributie. Die bedroeg in 1932 f2,50 per jaar, in de jaren zestig f15,-, in 1986 f25,- en in 2002 € 21,50. De kosten van drukwerk, boeken, Tidinge en het verzenden per post zijn vooral de laatste jaren enorm gestegen.

In 1934 verscheen de eerste verzameling bijdragen, bundel 1 dus. Ze bevatte een vijftiental artikelen, grotendeels door de bestuursleden zelf geschreven, nadien gevolgd door een reeks van uitgaven en dissertaties over de meest uiteenlopende onderwerpen.

In 1986 werd gestart met een kwartaalblad, de *Tidinge*. Aanvankelijk waren het de bestuursleden zelf die de meeste artikelen aanleverden. Gelukkig voegden zich later meerdere scribenten bij hen, wat een grote diversiteit aan bijdragen opleverde.

Niet alleen publicaties maar ook lezingen behoren tot de activiteiten van de kring. Aanvankelijk kwamen alleen echt 'Goudse' onderwerpen aan de orde, maar sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw werd dit uitgebreid tot een veel groter gebied met vaak actuele onderwerpen. Dit bracht ook een forse stijging teweeg in het bezoekersaantal. Eenzelfde heeld laten de excursies zien, die niet meer alleen in eigen land, maar ook ver daarbuiten en voor meerdere dagen plaatsvinden. Voeg hierbij de stadswandelingen, boekenmarkten en de ontwikkeling van een website, dan is de conclusie gerechtvaardigd dat de zeventigjarige nog bruist van energie.

Dat de vereniging kritisch toekijkt bij wat er in Gouda gebeurt, bewijzen de vele protesten die werden aangetekend wanneer historisch erfgoed dreigde te verdwijnen. Om enkele zaken te noemen: de afbraak van het Tolhuis, het dempen van stadsgrachten als de Raam, de Nieuwehaven, de Naaierstraat en Achter de Vismarkt, de afbraak van Stoomziederij 'De Hamer', de Goudse Librije en het verdwijnen van schilderijen van het poortje van voormalige wasserij 'De Drie Notenbomen', het behoud van het tegeltableau 'De Goudse pijproker' (nu in de stationshal), van het tegeltableau van Plazuid aan de Raam, de woonomgeving van het Houtmansplantsoen, van de voormalige Lichtfabriek aan de Hoge Gouwe, de Jeruzalemkapel, de Jozeflokatie, enzovoort. Verder ging en gaat de aandacht uit naar de Bolwerklokatie, Binnenstad West, het stationsgebied en de Bloemendaalseweg. Aanvragen tot plaatsing op de Monumentenlijst betroffen onder meer de aula van de Algemene Begraafplaats, het sluisje bij Stolwijkersluis, het in- en exterieur van het pand Oosthaven 1/2, het Metaheerhuisje achter Oosthaven 31 en het poortgebouw van de voormalige remonstrantse kerk.

Dat zoveel betrokkenheid bij het wel en wee van de eigen stad niet onopgemerkt bleef,

Het tegeltableau van de pottendraaier uit de voorgevel van de 'Plazuid' aan de Raam werd met financiële steun van Die Goude gerestaureerd. Foto: Wim Scholten.

boek blijkt nu al een bestseller te zijn. Ook werd op deze dag de naam van de kring gewijzigd in 'Historische Vereniging Die Goude'. Reden daarvan is dat de oude naam door jongere leden als enigszins 'muf' werd ervaren. De ledenwerfcampagne heeft vele nieuwe leden opgeleverd. Vers bloed in de vereniging is onontbeerlijk en de belangrijkste voorwaarde voor nog een lang en gelukkig leven van Die Goude.

Met dank aan Henk Vente die een kroniek samenstelde over 70 jaar Die Goude.

bleek uit de landelijke erkenning toen in 1975 in het Provinciehuis in Den Haag aan Die Goude een oorkonde werd uitgereikt.

Een groter project betrof in 1982 de aankoop van een vervallen pakhuisje aan de Nieuwehaven 334. Het kreeg de toepasselijke naam 'De Eendragt' omdat het met financiële steun van velen werd gerestaureerd. Het is door Die Goude als woning verhuurd en onderhouden tot 2002. In 1986 kwam daar nog een pandje bij aan de Dubbele Buurt 4. Het diende als verenigingsruimte, maar was ook een ontmoetingspunt voor leden en bestuur, waar op zaterdag boeken werden verkocht. Het diende tevens als tentoonstellingsruimte voor kunstenaars als Rins Heidema en Cor Fafiani; ook stelde Die Goude er zelf bescheiden exposities samen over uiteenlopende onderwerpen. De hoge kosten van onderhoud en restauratie dwongen het bestuur het historische pandje te verkopen.

Bij verschillende lustrumvieringen vonden speciale evenementen plaats: bij het 50-jarig bestaan werd actie gevoerd tot restauratie van 'De Eendragt', met 55 jaar hield de bekende kunstenaar Pierre Janssen een voordracht en met het 60- en 65-jarig bestaan gaf bestuurslid Henny van Dolder dia-lezingen over respectievelijk 'Gouda, toen en nu' en 'Goudse kloosters in de Middeleeuwen'. De viering van het 70-jarig bestaan ligt allen nog vers in het geheugen. Niet alleen de sfeervolle bijeenkomst in de Schouwburg maakte grote indruk, even succesvol blijkt het boek over de duizendjarige geschiedenis waarvan het eerste exemplaar op die avond aan burgemeester W. Cornelis werd aangeboden. Het omvangrijke